

ราชกิจจานุเบกษา

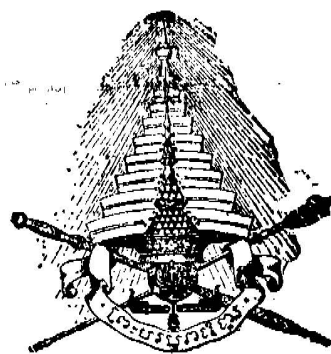
กรุงเทพมหานครในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๒๕ ฉบับพิเศษ วันที่ ๙ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗ หน้า ๑๔๓๑

สารบัญ

โรงพิมพ์กรุงรัตนโกสินทร์

พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน รัตนโกสินทร์
 ศก ๑๒๗ หน้า ๑๔๓๓
 ประกาศอธิบายความนักเรียนวิชานี้อุดมศึกษา
 ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร
 ร.ศ. ๑๒๔ หน้า ๑๔๔๗
 ประกาศกำหนดนักเรียนวิชานี้อุดมศึกษา
 ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร
 ร.ศ. ๑๒๔ หน้า ๑๔๕๐

พระราชบัญญัติ การ ออก โฉนดที่ดิน
 รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๗

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ
 ประมุนพระมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบ

ทั้งนี้ว่า ตั้งแต่รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๘ มา
ได้ มีประกาศ พระราช บัญญัติ ว่าด้วยเรื่อง วิธี
ชำระ ความที่ดิน ใน เขตบริษัท ชุตคลอง คุน
สยาม แด คลอง ประเวศบุรีรมย์ แดที่ดิน อื่น ๆ ที่ได้
ออก หรือ ที่ จะได้ ออก โฉนด ตราแดง ตราทอง
ที่มี แผนที่ โดยได้ สาระเว อย่าง คัดสรรที่ดี แต่
ประกาศ เหล่านี้ ได้ มี ข้อความ กว้าง กว้าง กัน แด
กระจัด กระจ่าย จึงได้ ทรง พระ กรุณาโปรด
ให้รวบรวม ข้อความ ใน ประกาศ เหล่านี้ ขึ้น
เป็น พระราช บัญญัติ ฉบับนี้ ฉบับเดียว เพื่อที่
จะได้ เข้าใจ ข้อความ ได้ โดยง่าย แดทั้ง ให้
แก้ไข ใจความ บ้าง เพื่อให้ การ ดำเนิน ไปโดย
สะดวก ตาม กาล สมัย

ภาค ๑

วิธี ชำระ ความ วิวาท เรื่อง ที่ดิน

มาตรา ๓ คดีที่ บริษัท ชุต คลอง คุน สยาม
จะได้ เป็น โจทก์ที่ดี หรือ เป็น จำเลย ก็ดี ซึ่ง
มี ข้อ ที่ จะต้อง วินิจฉัย ถึง กรรมสิทธิ์ ของ
บริษัท ใน เขตที่ หวง ตาม พระบรมราชานุญาต
ที่ บริษัท ได้รับ พระ ราชทานไว้ นั้น ให้ เสนาบดี
กระทรวง ยุติธรรม มีอำนาจ บังคับ ให้ เข้ามา
ชำระ กัน ใน ศาล สำนาม สถิติ ยุติธรรม กรุง เทพ
หรือ ใน ศาล หัว เมืองใด แดแต่ จะ เห็น ควร

มาตรา ๒ คดีที่ เกี่ยว ของ ถึง ที่ นา คลอง

ประเวศบุรีรมย์ ให้ ศาล ที่มี หน้าที่ ตาม พระ
ธรรมนูญ เป็นผู้ ชำระ คือ แดแต่ ที่ นา นั้น จะ
อยู่ ใน เขต ศาล ตำบลใด ให้ ศาล นั้น เป็นผู้ ชำระ
เมื่อ ทนุ ททรัพย์พอ ประ มาณ กับ อำนาจ ของ ศาล
ตาม พระธรรมนูญ ทุก ประการ

มาตรา ๓ คดีความ ที่ดิน ใน ตำบล ไต ๆ
ทั่ว พระราช อาณาเขต ที่ วิวาท กัน ใน เวลา
ที่ จะ รับ โฉนด แผนที่ นั้น ให้ จัดการ ดังนี้

(๑) ให้ กระทรวง เกษตรธิการ จัด ข้าหลวง
ไปได้ ส่วน ว่า ผู้ใด ควร จะ ได้รับ โฉนด แผนที่
ใหม่ วิธี ที่ จะ แจก โฉนด ให้ แก่ ใคร นั้น ให้ กระทรวง
โดยวิธี เช่นนี้ คือ

ก. ที่ดิน แห่ง ไต มี เจ้า ของ มี อำนาจ ตาม
กฎหมาย ไม่มี ผู้ใด คัดค้าน ก็ ให้ ลง นาม ออก
โฉนด ให้ แก่ ผู้ นั้น ไป

ข. ที่ดิน แห่ง ไต ยัง เป็น รกร้าง ว่าง เปล่า แด
ไม่มี หนังสือ ตราแดง ตราทอง แต่ เดิม มา ถ้า ผู้
ใด จะ ขอ โฉนด แผนที่ เป็น เจ้า ของ ก็ ให้ ข้าหลวง
เกษตร แจ้ง ความ แก่ ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ ทราบ
ผู้ว่า ราชการ เมือง จะ ได้ กำหนด เขต ว่า จะ ให้
จงได้ เพียง ก็ ไว

ข. ที่ดิน แห่ง ไต ที่ สงได้ ยว่า เป็น ที่ หวง หวง
ห้าม ก็ ให้ แจ้ง ความ ไป ยัง เจ้า เมือง กรมการ
เจ้าหน้า ที่ ให้ ทราบ เพื่อ ที่ จะ ได้ จัดการ ให้ รู้ แน่
ว่า เป็น ที่ หวง หวง ห้าม จริง หรือ ไม่ จะได้ จัด
การ ไป ตาม ระเบียบ ที่ ได้ ทำ มา

ก. ที่ดินแห่งใดมีคนแย่งกันอ้างว่าเป็นเจ้าของ ก็ให้เจ้าพนักงานเรียกหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินนั้นมาดู แล้วให้ข้าหลวงเกษตรไต่ถามผู้วิวาทตกลงกันทางใดทางหนึ่ง ถ้าไต่ถามไม่ได้สำเร็จ ก็ให้ข้าหลวงเกษตรออกโฉนดแผนที่ใหม่ในนามเดิม ที่ปรากฏในหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินเก่า ในเวลานี้จะมีตัวที่ดินหรือไม่มีตัวที่ดิน ก็ให้ลงชื่อเดียวกันไว้ในโฉนดใหม่ไปพลาง แต่อย่าให้ข้าหลวงเกษตรส่งโฉนดใหม่นี้ให้ไปแก่ผู้วิวาท ให้ข้าหลวงเกษตรยึดโฉนดนั้นไว้เป็นกลางก่อน

ค. ที่ดินที่มีข้อวิวาทโดยก้าวถ่างกันนั้น ให้ข้าหลวงเกษตรพิจารณาเห็นว่าสมควรอย่างไร ก็ให้ทำโฉนดแผนที่ใหม่ ตามความเห็นนั้น เมื่อผู้วิวาทไม่ยอม ก็ให้ข้าหลวงเกษตรยึดโฉนดนั้นไว้เป็นกลางก่อน

ข. ที่ดินแห่งใดที่มีผู้วิวาทกัน แต่หาหนังสือสำคัญอย่างใดไม่ได้ หรือมีหนังสือสำคัญแต่ไม่ลงกับที่ดิน ให้ข้าหลวงเกษตรออกโฉนดแผนที่แก่ผู้ใดก็ได้ แล้วแต่จะเห็นควร ให้ระงับ แต่ว่าผู้ใดครองที่อยู่ควร มีอำนาจมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ครองเขาอยู่ในที่นั้น แล้วยึดโฉนดไว้เป็นกลางก่อน

(๒) โฉนดที่ดินที่ยังมีวิวาทแต่ที่ข้าหลวงเกษตรได้กระทำขึ้นไว้ ลงชื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าของไปพลาง ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ยังไม่ยึดโฉนดไว้ นั้น ให้ข้าหลวงเกษตรบอกไปยังหอทะเบียน ตามระเบียบเหมือนหนึ่งว่าผู้ที่มีชื่อในโฉนดนั้น ๆ เป็นเจ้าของ แต่ให้หมายเหตุไว้ในแห่งใดแห่งหนึ่ง เช่นในทะเบียน เป็นต้นว่า ยังมีคดีข้าหลวงเกษตรได้บังคับให้ฟ้องร้องกันแล้ว

(๓) เมื่อข้าหลวงเกษตรได้ออกโฉนดแผนที่ในชื่อผู้ใดไปพลาง แต่ได้ยึดโฉนดนั้นไว้เป็นกลาง ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ให้ข้าหลวงเกษตรบังคับฝ่ายที่ไม่เห็นว่าจะจะเป็นเจ้าของได้ ไปฟ้องในศาล ภายในกำหนดเวลาเท่าใดแล้วแต่จะเห็นควร แต่อย่าให้น้อยกว่า ๓ เดือน แต่อย่าให้มากกว่า ๓ เดือน แต่ให้หมายเหตุไว้เป็นสำคัญ เสนาบดีกระทรวงเกษตรราชนิการจะได้ออกข้อบังคับเป็นครั้งคราว

มาตรา ๕ ผู้ใดที่มีข้อวิวาทเรื่องที่ดินที่เจ้าพนักงานได้บังคับให้ไปฟ้องร้องยังโรงศาลนั้น ต้องไปฟ้องร้องในศาลที่มีอำนาจชำระในเขตรนั้น ตามพระธรรมนูญภายในกำหนดเวลาที่ข้าหลวงเกษตรได้กำหนดไว้ แม้จะไม่ไปฟ้องในกำหนดเวลา ให้ข้าหลวง

เกษตรมีอำนาจสั่งโอนตมณที่ ให้แก่ผู้ ที่เห็น
ว่าควรเป็นเจ้าของ คือ ผู้ที่ จะ ต้อง เป็นจำเลยไป
ถ้า จะ ต้อง เปลี่ยน ชื่อใน โฉนด แต่โอนทะ เบี่ยน
อย่าง ไร ก็ให้ทำ ไปตาม การ

มาตรา ๕ เมื่อผู้ ที่ ต้องบังคับ ให้เป็นโจทย์
ไปฟ้องยังโรง ศาล ได้ทำฟ้องยื่น ศาลแล้ว
ห้ามไม่ให้เรียก ข้ำ หดวง เกษตรเป็น จำเลย ให้
เรียกผู้ ที่โต้แย้งผู้ เป็นคู่วิวาท ของ ตนไปเป็น
จำเลย เมื่อศาลได้ พิจารณาตัดสินยกที่ ให้
แบ่งที่ ให้ผู้ใด ให้ศาลแจ้ง ความ ไปยัง หอ
ทะเบี่ยน ให้ทราบ หอทะเบี่ยน จะ ได้เปลี่ยน
ชื่อ ในโฉนด แบ่ง แยกตาม คำตัดสิน นั้น

มาตรา ๖ ได้กล่าวแล้วว่าคดี วิวาทเรื่อง
ที่ดิน ในเขต ออกโฉนดแผนที่ใหม่ ต้องฟ้อง
ร้อง ใน โรง ศาลที่ มีอำนาจ ใน เขตตำบล นั้น ๆ
วิธีที่ จะอุทธรณ์นั้น จะอุทธรณ์ไปยัง ศาล
มณฑล แล้วศาล อุทธรณ์ส่งนาม สกิดย
ยุติธรรมหรือ ศาลอุทธรณ์ ข้ำ หดวง พิเศษ แล้วจึง
ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาตาม ระเบียบ วิธีพิจารณานั้น
ก็ได้ แล้วแต่เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม จะเห็น
ควร หรือเมื่อเสนาบดี กระทรวงยุติธรรม เห็น
ควร จะให้ข้าม ศาลอุทธรณ์เสียบ้าง ก็ได้ ให้
ออกกฎข้อ บังคับ ไว้เป็น สำคัญ

มาตรา ๗ ในชั้นอุทธรณ์คดีเหล่านี้ กระ
ทรวงเกษตรราธิการ มีอำนาจที่จะ ขอ กระทรวง

ยุติธรรม ตรวจสำนวน แด่ ปกษากับ ผู้พิพากษา
เจ้าหน้าที่ ก่อนตัดสิน ให้เสนาบดีกระทรวง
เกษตรราธิการ แจ้ง ความมายังกระทรวงยุติธรรมให้
ทราบไว้

ภาค ๒

วิธีรังวัดที่ดิน

มาตรา ๘ ใน บัดนี้ มีความ ประสงค์จะ
เปลี่ยน หนังสือสำคัญ สำหรับที่ดิน เป็นโฉนด
แผนที่ทั้ง หมด เพราะเหตุ นั้น จึงให้เสนาบดี
กระทรวง เกษตรราธิการ มีอำนาจแจ้ง ความใน
ราชกิจจา ให้เจ้าของ ที่ มารับโฉนด หรือเปลี่ยน
โฉนดได้ ในทุกแห่ง ทุกตำบล ถ้าผู้ใดขัดขืน
ไม่ช่วยเจ้าพนักงาน กระทำการ รังวัด หรือการ
ออกโฉนดแผนที่ ให้สะดวก อย่างใด ให้มีโทษ
ปรับครั้ง ละ ๑๐๐ บาท ลง มาเป็น พินัย แล้ว
แต่ศาล จะเห็นสมควร

มาตรา ๙ ถ้าผู้ ที่ เป็นเจ้าของที่ดินใน
ตำบลที่ กล่าวนี้ ได้ทราบ ประกาศว่า ข้ำ หดวง
เกษตรจะสำรวจ แด่จัด ให้ บั๊ก เซอร์ที่ดิน ในที่
ของ ตนเมื่อใดแล้ว ก็ให้เจ้าของ มานำ หรือ
ให้มีผู้ แทนตัว มานำซีเซอร์ที่ดิน ของ ตน ข้ำ
หดวง เกษตรจะ ได้รังวัด แด่จัด ให้เจ้าของ ที่ดิน
บั๊ก เซอร์ ของ ตน

มาตรา ๑๐ ถ้าเจ้าของใดนำซีว่าเซอร์ที่ดิน
ของตนอยู่เพียงใด ก็ให้ข้ำหดวงเกษตร รังวัด
แด่จัดให้บั๊กหลักเซอร์ไว้ทุกมุมที่ เว้นไว้แต่ที่
วิวาทซึ่งจะกล่าวต่อไป

มาตรา ๑๑ วิธีที่จะปักเขตที่ดินตามรังวัดสำหรับโฉนดแผนที่นั้น ให้กระทรวงเกษตรธิการมีอำนาจที่จะสั่งให้ทำอย่างไรก็ได้ แล้วแต่จะเห็นควร

มาตรา ๑๒ ถ้าที่ดินแปลงใดมีผู้แย่งชิงกันว่าเป็นเจ้าของ มากกว่ารายหนึ่งขึ้นไป ก็ดี หรือมีผู้นำชี้เขตความเกี่ยวกัน อยู่ก็ดี ในที่วิวาทเช่นนี้ ให้ข้าหลวง เกษตร จัดให้ปักเขตด้านที่รับรอง ถูกต้อง กันไว้ก่อน แต่ด้านที่วิวาทนั้น ให้ตั้งไว้แต่กระทำตามข้อบังคับในภาค ๓

มาตรา ๑๓ เมื่อข้าหลวง เกษตร ได้รังวัดและจัดให้ปักเขตที่ดินเสร็จแล้ว ข้าหลวง เกษตร จะได้ประกาศ กำหนดวัน ให้เจ้าของที่ดินมารับโฉนดใหม่ แต่เมื่อได้ออกโฉนดใหม่แล้วโฉนดเก่าเป็นอันใช้ไม่ได้

มาตรา ๑๔ ให้เจ้าของที่ดิน ซึ่งมีหลักเขตปักไว้ ติดต่อกันนั้น พร้อมกัน เป็นผู้ดูแลรักษาหลักเขตไว้ ให้เรียบร้อยเสมอไป ถ้าหลักเขตนั้น ถม หรือ เป็น อันตรายไปประการใด ให้รีบนำความมาแจ้งแก่กรมการอำเภอ โดยทันที

มาตรา ๑๕ หลักหมายเขตที่ดิน ซึ่งข้าหลวง เกษตร หรือข้า ราชการ เจ้าหน้าที่ได้จัด ให้ปัก

ไว้แล้ว ห้ามมิให้ ผู้หนึ่งผู้ใด นอกจากเจ้าพนักงาน ถอน เลื่อน ย้ายไปจากที่ หรือทำอัน ตรายอย่างใด ถ้าผู้ใด บังอาจ ถอน เลื่อน ย้าย หรือทำ อัน ตราย หลักเขตที่ดิน ซึ่งได้ปักไว้ ให้มีโทษดังที่ได้ บังไว้ ในกฎหมายลักษณะ อาญา มาตรา ๓๒๗

มาตรา ๑๖ เมื่อข้าหลวง เกษตร ได้จัดให้เจ้าพนักงาน ออกทำการได้ ส่วนใด กัน เขตที่ดินในตำบลใด เป็น หน้าที่ ของ กำนัน ตำบลนั้น จะ ต้อง มาแต่ แต่ง ผู้แทน มา ประจำอยู่ ในเวลาที่เจ้าพนักงาน เกษตร ทำการได้ ส่วน ใด รังวัด กัน เขตที่ดินในท้อง ที่ ของ ตน ๆ เพื่อเป็น พยาน ด้วย ทุก ๆ สาย

มาตรา ๑๗ กำนัน และผู้แทนกำนันที่มาอยู่ในกองพนักงาน เกษตร ตามความใน มาตรา ๑๖ นั้น จะได้รับประโยชน์เป็น ค่า บัวยการ ตามรายวัน ที่ มาวัน ละ ๓ บาท จาก กระทรวง เกษตร ธิการว่า การใน ตำบล นั้นจะเสร็จ

มาตรา ๑๘ ในเวลาที่ข้าหลวง เกษตร แจกโฉนดนั้น เจ้า ของ ที่ดิน ต้อง ทำ เรื่อง ราว มาขึ้น ขอรับโฉนดด้วยตนเอง พร้อมด้วยใบนำ แด หนังสือสำคัญต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่สำหรับที่ดิน รายนั้น ด้วย ถ้าผู้ยื่น เรื่อง ราวจะ ขอ ชื้อแบบ เรื่อง ราว ต่อ กองข้าหลวง เกษตร ก็ให้ขายให้ เป็น ราคา ฉบับละ ๖ สตางค์

มาตรา ๑๙ ถ้าเจ้าของที่ดินจะมารับโอนคดีด้วยตนเองไม่ได้ ด้วยความจำเป็นประการใด ๆ ก็ดี ก็ให้มอบฉันทะให้ผู้ใดคนหนึ่งมารับแทน แต่ผู้มารับแทนต้องได้นำใบมอบฉันทะตามแบบหลวง พร้อมทั้งใบนำแต่หนังสือสำคัญสำหรับที่ดินรายนั้น มายื่น แลต้องเสียค่าธรรมเนียม ในการมอบฉันทะรายละ ๒๕ สตางค์

มาตรา ๒๐ ให้กระทรวงเกษตรราชการ มีอำนาจที่จะเรียกตราแดง ใบจองใบเหี้ยบย่ำของเดิม สำหรับที่ดินในเขตที่ได้ออกโฉนดอย่างใหม่นี้ มาเก็บไว้กับสารบบที่ดินในหอทะเบียนสำหรับที่ดินนั้น ๆ

มาตรา ๒๑ ในกรุงเทพฯ ก็ดี หรือในเมือง หรือ ใน ตำบลอื่น ก็ดี ที่กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นชั้นเล็กชั้นน้อยแต่มีราคาสูง ให้กระทรวงเกษตรราชการ มีอำนาจออกกฎข้อบังคับ ให้กรมแผนที่รังวัดอย่างพิเศษ ในที่ดินได้ แลให้มีอำนาจกำหนดอัตราค่ารังวัดที่ดินอย่างพิเศษซึ่งจะเรียกจากผู้ขอโฉนด ในที่เหล่านั้น

ภาค ๓

วิธีโอนที่ดินในระหว่างรังวัดที่ดินทำแผนที่

กับออกโฉนดแผนที่ใหม่

มาตรา ๒๒ ถ้าผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินผู้หนึ่งผู้ใด เมื่อได้นำข้าหลวงเกษตรได้ส่วน แลรังวัด

กันเขตที่ดินของตนแลได้รับใบได้ส่วนหรือใบนำไว้แล้ว แต่เมื่อยังไม่ถึงเวลาออกโฉนดที่ดินในแปลงนั้น แต่ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงนั้น มีความประสงค์จะโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงนั้น ด้วยการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้นำใบได้ส่วนหรือใบนำพร้อมทั้งหนังสือสำคัญแต่หลักฐานต่าง ๆ สำหรับที่ดินแปลงนั้น มายื่น แลแสดง ความประสงค์ต่อข้าหลวงเกษตรว่า ตนจะโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงนั้นให้แก่ผู้ใด ด้วยอาการอย่างใดแล้ว ขอให้ข้าหลวงโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้นั้น เมื่อถึงเวลาออกโฉนด ขอให้ข้าหลวงออกโฉนดให้แก่ผู้รับโอนต่อไป

มาตรา ๒๓ เมื่อข้าหลวงเกษตรได้ตรวจตราเห็นว่าผู้ร้องขอเป็นผู้มีอำนาจที่จะกระทำการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงนั้นได้ตามกฎหมายและไม่เป็นที่วิวาทแล้ว ก็ให้ข้าหลวงเกษตรรับหนังสือสำคัญแต่หลักฐานต่าง ๆ ของที่ดินแปลงนั้นไว้ แล้วสลักหังโอนใบได้ส่วนหรือใบนำให้ตามคำร้องขอคืนใบได้ส่วนหรือใบนำนั้นให้แก่เจ้าของที่ดิน แล้วให้รับแก้หัวข้อใบได้ส่วนหรือใบนำนั้นเสียในทันทีเพื่อว่าเมื่อเวลาเขียนโฉนดจะได้ส่งชื่อผู้รับโอนได้ถูกต้อง

มาตรา ๒๔ ในการโอนกรรมสิทธิ์นี้จะโอนที่ดินเต็มตามใบได้ส่วนหรือใบนำกัณฑ์ หรือแบ่งโอนกัณฑ์ ให้เจ้าพนักงานเกษตรจัดการตามวิธีในกฎเสนาบดี ซึ่งว่าด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินในหอทะเบียนทุกประการ

มาตรา ๒๕ ส่วนที่ผู้โอนกับผู้รับโอนจะต้องทำหนังสือสัญญาต่อกันนั้น ให้ไปทำต่อหน้านายอำเภอตามที่ตามธรรมเนียม

มาตรา ๒๖ เมื่อถึงเวลาออกโฉนดที่ดินแปลงนั้นเมื่อใดให้ผู้รับโอนนำหนังสือสัญญากับใบได้ส่วน หรือ ใบนำนั้น มาขอรับโฉนดตามธรรมเนียม เมื่อเจ้าหลวงตรวจตราเห็นเป็นการถูกต้องแล้ว ก็ให้ออกโฉนดให้ไป

มาตรา ๒๗ ถ้าหากว่าต่อไปการที่จะโอนกรรมสิทธิ์ที่รายนั้นไม่ตกลงกันในระหว่างผู้โอนกับผู้รับโอนด้วยประการใด ๆ กัณฑ์ แต่เจ้าของที่ดินผู้มาขอโอนกรรมสิทธิ์แล้วนั้นมาขอโอนกรรมสิทธิ์คืนกลับมาเป็นของตนต่อไป ก็ให้เจ้าหลวงเกษตรโอนให้ตามวิธีในมาตรา ๒๓ นั้น

มาตรา ๒๘ ในการโอนกรรมสิทธิ์นี้ ให้เจ้าหลวงเกษตรเรียกค่าธรรมเนียมตามอัตราขึ้นแก่ทะเบียนตามกฎเสนาบดี ซึ่งสำหรับหอทะเบียนทุกคราว

ภาค ๔

กฎหมายที่ดินซึ่งมีโฉนดแผนที่

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยโฉนดที่ดิน

มาตรา ๒๘ หนังสือโฉนดที่ดินที่จะได้ออกให้แก่เจ้าของที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นหนังสือพิมพ์แบบหลวงบอกชื่อตำแหน่งเจ้าพนักงานออกโฉนด ชื่อวงศ์ตระกูลที่อยู่ของผู้รับโฉนดตำแหน่งแห่งที่ดิน และขนาดที่ดินที่ซึ่งจดทะเบียนทั้งสี่ทิศ แต่จำลองรูปแบบที่ดินแปลงนั้นลงในโฉนดด้วยเป็นสำคัญ ในท้ายโฉนดมีที่ตารางสำหรับจดหมายเหตุ และสำคัญในการแก้ไขทะเบียนที่ดินแปลงนั้นต่อไป ภายหน้าด้วย

มาตรา ๒๙ โฉนดที่ดินซึ่งออกให้แก่เจ้าของที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้ ที่ดินอยู่ในเขตเมืองใดต้องประทับตราตำแหน่งผู้บัญชาการเมืองนั้น ๑ นายอำเภอผู้ปกครองท้องที่ซึ่งที่ดินแปลงนั้นอยู่ในนั้น ๑ แต่เจ้าพนักงานเกษตรราชการได้เซ็นชื่อประทับตรา จึงเป็นโฉนดอันได้ทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๓๐ โฉนดที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ทำเป็น ๒ ฉบับอย่างเดียวกัน มอบให้แก่เจ้าของที่ดินไปรักษาไว้ฉบับ ๑ เป็นของหลวงเก็บไว้ในหอทะเบียนที่ดินฉบับ ๑

มาตรา ๒๘
เจ้าหลวง
เกษตร

มาตรา ๓๒ โฉนดที่ดินของผู้ใดเป็นอันตราขายเสียด้วยประการใด เมื่อเจ้าของได้ทำคำตราดินตามกฎหมายแล้ว ก็รับใบแทนโฉนดได้ แต่ใบแทนโฉนดนั้นต้องเซ็นชื่อประทับตราตำแหน่งเจ้าพนักงาน ตามความที่กล่าวมาในมาตรา ๓๐ นั้นจึงใช้ได้ ตั้งแต่ได้ออกใบแทนโฉนดไปแล้ว โฉนดเดิมเป็นใช้ไม่ได้ต่อไป

มาตรา ๓๓ เมื่อได้ลงมือจัดการตามพระราชบัญญัตินี้ในเมืองใด ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ จัดตั้งหอทะเบียนขึ้นไว้สำหรับเก็บรักษาทะเบียนที่ดินในเมืองนั้น ๆ ให้ตั้งกรมการตำแหน่งนาไว้ประจำทำการเกษตร แต่ให้ตั้งเจ้าพนักงานทะเบียนไว้ประจำทำการทะเบียนทุกเมือง แต่ให้มีพนักงานรังวัดแผนที่ แต่พนักงานกองทะเบียนตามสมควรแก่ราชการ

มาตรา ๓๔ ในการออกโฉนดที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าที่ดินที่มีตราแดงหรือใบจองหรือหน้าโฉนดของเดิมอยู่แล้ว ให้เรียกแต่ค่ากระดาษทำโฉนด ค่าเขียนแต่ค่าตราตามกำหนดไม่ต้องเรียกค่าจอง เว้นแต่ถ้ารังวัดที่ดินได้เกินตราแดงหรือใบจองหรือหน้าโฉนดของเดิมออกไปเท่าใด จึงให้

เรียกค่าจองเท่าเนื้อที่ดินที่เกินนั้น ที่ดินซึ่งยังไม่มีหนังสือสำคัญตั้งว่ามาแล้ว จึงให้เรียกค่าจองตามอัตรา คือไร่ละ ๒๕ สตางค์ เศษงาน ๖ สตางค์ เศษตารางวา เรียกเสมองานหนึ่ง

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยกรรมสิทธิ์ที่ดิน

มาตรา ๓๕ ที่ดินซึ่งได้ออกโฉนดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของมีกรรมสิทธิ์ตามพระราชกำหนดกฎหมาย

มาตรา ๓๖ ไม่ให้ถือว่ากรรมสิทธิ์ที่ได้ว่ามาในมาตรา ๓๕ เป็นเหตุให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์นั้นจะพ้นจากความรับผิดชอบแต่ความจำเป็นจะต้องประพฤติตามพระราชกำหนดกฎหมายซึ่งบังคับในการที่ดิน คือในการเก็บภาษีอากรและการที่รัฐบาลจะต้องการที่เพื่อราชการหรือเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นต้น

มาตรา ๓๗ คนในบังคับต่างประเทศ เมื่อได้รับพระราชทานใบพระบรมราชานุญาตพิเศษให้ถือโฉนดฉบับใด ก็มีอำนาจแต่หน้าที่เหมือนกับคนในบังคับไทยที่ถือโฉนดนั้นทุกประการ

มาตรา ๓๘ ต่อไปบรรดาคดีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้ออกโฉนดตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อศาลใดพิพากษา

ประการใด ให้ศาล มี ๑๒๗ หมายแจ้ง ต่อ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ดำหรับ ที่ดิน นั้น ให้ ทราบ ว่า ที่ดิน ตามโฉนดนั้น ๆ ได้พิพาทษาให้เป็นของใคร หรือให้แบ่งกัน อย่างไร ถ้าหากว่าศาล มี ๑๒๗ หมาย ตาม ความที่ได้ว่า มาใน มาตรา นี้ก็ให้ผู้ที่ เกี่ยว ข้อง รับ ประโยชน์อย่างใด ใน คำพิพาทษา นั้น มีอำนาจ ที่จะ ทำคำขอ ต่อ ศาล ให้ แจ้ง ความ แก่ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ตาม พระราชบัญญัติ

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย แก่ ทะเบียน โฉนด

มาตรา ๓๘ ผู้ใดได้รับประโยชน์เกี่ยวของ ด้วย เรื่องที่ดินซึ่งได้รับโฉนดตามพระราชบัญญัตินี้คือ โดยการซื้อขาย ให้ปัน แยกเปลี่ยนแปลง รับมรดก เช่าถือ จำนำหรือได้ถอนเป็นต้น ต้อง นำโฉนด มาให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน สอด แก่ ทะเบียนตาม ข้อบังคับแล้ว จึง เปน อันได้ กระทำ การนั้นโดยถูกต้อง ด้วย กฎหมาย มิฉะนั้น ย่อมให้ ถือว่า ได้ ให้ อำนาจ อย่างใด แก่กัน เปน อัน ขาด เว้นไว้แต่ใน การ เช่าถือ อัน มีกำหนดไม่ เกิน ๓ ปี จึงไม่ จำเป็น ต้อง แก่ ทะเบียน

มาตรา ๔๐ ใน การ แก่ ทะเบียน ด้วย ประเภท การต่าง ๆ ดังว่า มาใน มาตรา ๓๘ นั้น อย่างใด ที่จะ ต้อง ทำ หนังสือ ยืนยันหลักฐานตาม กฎหมาย

ให้เป็น หนังสือ ของ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ดำหรับ ที่ดิน นั้น ทำ หนังสือ ยืนยันหลักฐาน อย่างนั้น ๆ ห้ามมิให้อำเภอ ทำต่อไป

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย โฉน ที่ดิน เดิม โฉนด

มาตรา ๔๑ ผู้ใดจะขายที่ดินที่ได้รับโฉนดอย่างใหม่ ให้ผู้ขาย กับ ผู้ซื้อ นำโฉนดที่ดินนั้นไปให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน ทำหนังสือสัญญาซื้อขาย ณหอทะเบียนสำหรับที่ดินแห่งนั้น

(ก) ถ้าผู้ขาย หรือ ผู้ซื้อฝ่ายใดจะไปเองไม่ได้ ต้อง ทำหนังสือ มอบอำนาจให้ผู้ใดไปทำแทนตัว หนังสือ มอบ อำนาจเช่น นี้ ต้องทำให้ มี สักดั่งสำคัญควรเชื่อถือได้ตามกฎหมาย ผู้รับอำนาจโดยถูกต้อง ก็ มี อำนาจ ที่จะ ทำแทน ผู้มอบอำนาจได้

(ข) ก่อนที่จะ ทำ หนังสือ สัญญาซื้อขาย ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน สอด ด่วน ก่อน ให้ เห็น ว่า ผู้ซื้อผู้ขาย มี อำนาจ จะซื้อ จะขาย ได้ตาม กฎหมาย แลให้ ตรวจโฉนด ที่ดิน สอด สารบาณ แล สอด แผน ที่ เห็น ถูกต้อง กันแล้ว จึง ทำ หนังสือ สัญญาซื้อขายให้

มาตรา ๔๒ การ ทำหนังสือ สัญญาซื้อขายที่ดินที่ได้ ออก โฉนด อย่างใหม่นี้ ถ้า สอด สารบาณ แล แผน ที่ ถูกต้อง แล้ว ไม่ต้องให้

๒๐๓

เจ้าพนักงาน ออกไป รั้งวัด ที่ ตาม ขรรมนิยม เดิม
เพราะ มีแผนที่ แน่นนอน อยู่แล้ว แต่ไม่ ต้อง
โฆษณา เพราะ ชื่อ เจ้า ของถูกต้อง โฉนด แลสารบบ
แล้ว ถ้า เห็น ไม่ ถูก ต้อง ก็ไม่ ทำหนังสือ สัญญา
ซื้อขาย ให้ ที่ เดียว.

มาตรา ๔๓ หนังสือ สัญญา ซื้อ ขาย ต้อง
ทำเป็น ๒ ฉบับ อย่าง เดียว กัน สำหรับ ผู้ซื้อ
เก็บไว้ ฉบับ หนึ่ง หอ ทะเบียน เก็บไว้ ฉบับ หนึ่ง

มาตรา ๔๔ เมื่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน ได้ทำ
หนังสือ สัญญา ซื้อ ขาย แล้ว ก็ ให้ ลัดัก หลัง
โฉนดหลวง แลโฉนด เจ้าของ แลหมาย สำคัญ ตาม
แบบให้ตรง กัน ทั้ง ๒ ฉบับ แล้ว แก่ ทะเบียน ให้
ถูกต้อง ดัน หนังสือ สัญญา ซื้อ ขาย ให้เก็บไว้
ใน สารบบ สำหรับ ที่ดิน แปลง นั้น ถ้า ผู้ซื้อ
ผู้ขาย แ่่ง ผู้ต่าง ตัว มาก ก็ ให้ ยึด หนังสือ มอบ อำ
นาจ เก็บไว้ ใน สารบบ สำหรับ ที่ดิน แปลง นั้นด้วย
เมื่อ ได้ทำดังนี้ แล้ว เป็นเสร็จ การโอนทะเบียน
ก็ให้ มอบโฉนด ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ แล หนังสือ
สัญญา ซื้อ ขาย อีก ฉบับ ๑ ให้ผู้ซื้อไป

มาตรา ๔๕ การโอนที่ดินเดิมโฉนดมอบกรรม
สิทธิ์ เป็นเด็ดขาด แก่กัน ด้วย ประเภท การซื้อขาย
อื่น คือ ให้ ที่ดิน หรือ แยกเปลี่ยน ที่ดิน เป็น
ดิน การ ที่ จะ ทำก็ เป็น ทำนอง เดียว กับวิธี
ซื้อขาย ที่ดิน ดัง ว่า มาแล้ว

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยแบ่งโอน ที่ดินไม่เต็มโฉนด

มาตรา ๔๖ ถ้าเจ้าของที่ดิน จะแบ่ง ที่ดินขาย
แต่ส่วน หนึ่งไม่ขาย เนื้อ ที่ดิน เดิมโฉนด ผู้ซื้อ
หรือ ผู้ขาย ต้อง ให้ ช่างแผนที่หลวง หรือ ช่าง แผนที่
ซึ่ง ได้รับ หนังสืออนุญาต ของรัฐบาล จำลองแผนที่
ดิน แปลง นั้น ลงใน กระดาษ หรือ ใน ผ้า แผ่นหนึ่ง
ต่าง หาก ให้ ชัดเส้นใน แผนที่ นั้นให้ปรากฏ ว่า
จะตัด ขาย เพียงใด แต่ให้ คิด ตารางวา ทั้ง ที่
จะขาย แลที่ จะ คงไว้ บอกไว้ ใน แผนที่ ด้วย ให้
ยื่นแผนที่ นี้ เป็น สำคัญ แก่ เจ้า พนักงาน ทะเบียน
แล้ว จึง จะ ทำ หนังสือ สัญญา ซื้อ ขาย ได้ แผนที่
นี้ ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน เอา เก็บ ไว้ ใน สารบบ
สำหรับ ที่ดิน แปลง นั้น

มาตรา ๔๗ ในการ โอน ที่ดินไม่เต็มโฉนด
เช่นนี้ ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน ตีเส้น ลงใน
แผนที่ ซึ่ง มีอยู่ หลัง โฉนด เดิม ทั้ง ฉบับหลวง แล
ฉบับสำหรับ เจ้า ของ ที่ดิน ให้ปรากฏ รูป ที่
ขายไปเท่าใด แล คงไว้เท่าใด แต่ให้หมาย สี่
ลงในแผนที่ หลังโฉนดเฉพาะ ตอน ที่ตัด ขายไปแล้ว
แต่ให้ตั้ง ที่ เลขสำหรับ ที่ดิน แปลง นั้น ซึ่ง จะ ได้
หมายไว้ ในโฉนดใหม่ ให้ปรากฏ เป็น สำคัญ
ในแผนที่โฉนดเดิม แต่ให้แจ้ง ต่อ กรม
ทะเบียน ที่ดิน ให้ทำโฉนดใหม่ ให้แก่ ผู้ซื้อ เฉพาะ
ที่ซึ่งได้ตัดขอ มานัน อีกโฉนดหนึ่ง ทำขึ้นไว้สำหรับ

หอ ทะเบียน ด้วย อีกโฉนดหนึ่ง ต้อง กัน คือ ยก
ที่ ๑๑ คัดซื้อใหม่ ออก เปน ที่ดิน อีก แปลง หนึ่ง ต่าง
หาก โฉนดเก่า กัน ให้ เจ้า ของ เดิม โฉนด
ใหม่ มอบให้ ผู้ซื้อใหม่

มาตรา ๔๘ การโอน ที่ดิน ไม่เต็ม โฉนด ด้วย
ประเภท อย่าง อื่น คือ แยก เบียดเบียน หรือ แบ่ง ที่
กัน เปน คั่น ให้ ทำ โดย โนย ที่ ว่า มา นี้

หมวดที่ ๒

ว่า ด้วย แกะ ทะเบียน โน การ ขาย ฝาก จำนำ

แต่เช่า ถือ ที่ดิน

มาตรา ๔๙ โน การ ขาย ฝาก ที่ดิน กัด จำนำ
ที่ ดิน กัด เมื่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน จะ ทำ
หนังสือ สัญญา ให้ ถาม ทั้ง สอง ฝ่าย ให้ ตก ลง กัน ว่า
ฝ่ายใด จะ เปน ผู้ถือ โฉนด ตก ลง ประการ
ใด ให้ จด ลง ไว้ ใน หนังสือ สัญญา ให้ ชัด เจน

หนึ่ง หนังสือ สัญญา นั้น ให้ ทำ เปน ๓
ฉบับ สำหรับ รักษา ไว้ กับ สารบบ ที่ ดิน แปลง
นั้น ฉบับ หนึ่ง อีก ๒ ฉบับ สำหรับ ให้ ๒ ฝ่าย
รักษา ไว้ ฝ่าย ละ ฉบับ แต่ ให้ เขียน ลง ไว้ ใน
หนังสือ สัญญา ให้ ปรากฏ ว่า เปน ฉบับ หลวง ฉบับ
ของ เจ้า ของ ที่ดิน และ ฉบับ ของ ผู้รับ จำนำ หรือ รับ
ซื้อ ฝาก เมื่อ แกะ ทะเบียน แล้ว ให้ มอบ โฉนด
แก่ ฝ่ายใด ตาม ที่ เขา สัญญา กัน

มาตรา ๕๐ โน การ ให้ เช่า ถือ ที่ดิน มี กำหนด

เกิน กว่า ๓ ปี ให้ ทำ สัญญา ๓ ฉบับ คือ สำหรับ
เก็บ ไว้ กับ สารบบ ที่ดิน แปลง นั้น ฉบับ หนึ่ง สำหรับ
เจ้า ของ ที่ดิน ฉบับ หนึ่ง สำหรับ ผู้เช่า ฉบับ หนึ่ง
แต่ ให้ จด ลง ไว้ ให้ ปรากฏ ว่า เปน ฉบับ หลวง
ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ดิน และ ฉบับ ของ ผู้เช่า เมื่อ
แกะ ทะเบียน แล้ว โฉนด เดิม ให้ กัน ให้ เจ้า ของ ที่
ดิน ไป

มาตรา ๕๑ ข้อความ ที่มี ได้ ว่า มา ใน หมวด
ที่ ๕ ที่ ๖ นี้ ให้ กระทำ ตาม ทำนอง วิถี โน
ที่ดิน ทั้ง โฉนด ทุก ประการ

หมวดที่ ๓

ว่า ด้วย รับ มรดก ที่ดิน

มาตรา ๕๒ ผู้ใด ได้ รับ มรดก ที่ดิน แปลง
ใด ให้ ทำ เรื่อง ราว ขอ โฉนด ขึ้น ต่อ เจ้า
พนักงาน ทะเบียน สำหรับ ที่ดิน นั้น ให้ เจ้า พนักงาน
ทะเบียน ปิด ประกาศ โฆษณา การ คำขอ นั้น ไว้ ใน
ที่ เปิด เผย ใน บริเวณ หอ ทะเบียน แต่ ใน ที่
ดิน ราย นั้น ให้ มหา ชน ทราบ ถ้า ได้ ปิด ประกาศ
โฆษณา การ ได้ ๓๐ วัน ไม่มี ใคร ได้ แย้ง ก็ ให้
บอก ผู้ยื่น เรื่อง ราว ให้ นำ โฉนด มา แด่ จัดการ
โอน ให้ ผู้ยื่น ตาม คำขอ ถ้า หาก ว่า ใน ระหว่าง
ประกาศ โฆษณา การ มี ผู้มา ยื่น คำร้อง ได้ แย้ง ก็
ให้ เจ้า พนักงาน ทะเบียน บอก ให้ ไป พ้อง ร้อง ว่า
กล่าว กัน ตาม กระบัต เมือง ภายใน ๓๐ วัน แด

รอการโอนโฉนดไว้จนสิ้นกำหนด ๓๐ วัน นั้น
แม้ว่าไม่ได้ฟ้องร้องกันจึงให้ โอนโฉนดไปตาม
ที่ขอ แต่ถ้าได้ฟ้องร้องกันแล้ว ก็ให้รอ
การโอนโฉนดไว้จนกว่าคดีเรื่องนั้นจะได้ พิพากษา
เด็ดขาด แล้วจึง โอนโฉนดไปตามคำ
พิพากษา

มาตรา ๕๓ ถ้าผู้รับมรดกหลายคน จะ
เข้าซื้อกัน เป็น เจ้าของ ที่แปลง เดียว เมื่อได้
กระทำถูกต้อง ตามว่า มาใน มาตรา ๕๒ แล้ว ก็
ให้ โอนโฉนดที่ดินให้เป็น ชื่อ หลาย คนใน ที่ดิน
แปลง เดียวได้

หมวดที่ ๙

ว่าด้วยไถ่ถอนที่ดิน

มาตรา ๕๔ ถ้าที่ดินรายใด เจ้าของจะ
ไถ่จากจำนำก็ดี จะไถ่จากขายฝากก็ดี ให้
สลักหลัง หนังสือ สัญญาฉบับของผู้รับจำนำหรือ
ผู้รับซื้อฝาก ซึ่งได้กระทำไว้ต่อกัน แลลง
สำคัญว่าทั้ง ๒ ฝ่ายได้บอกเลิก การ นั้น แล้ว ให้
เจ้าของที่ดิน นำ หนังสือ สัญญา ซึ่งมีสำคัญ เช่น
ว่ามานี้ กับโฉนด มายื่นต่อเจ้าพนักงานทะเบียน
เมื่อ เจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ตรวจเห็น เป็น การ
ถูกต้อง แล้ว ก็ให้ แก่ทะเบียน แล สลักหลัง
โฉนด บอก การไถ่ถอน นั้น แลให้เก็บ ต้น
หนังสือ สัญญา ซึ่ง บอกเลิก การ นั้น ไว้กับ
สารบบที่ดิน แปลง นั้นใน หอ ทะเบียน

มาตรา ๕๕ ในการ ที่จะถอนที่ดิน จาก
การให้เช่าถือนั้น

(ก) ถ้าถอนเมื่อสิ้นอายุสัญญาไม่ต้อง นำ
โฉนด มา แก่ทะเบียน เพราะเหตุว่า เมื่อสิ้น
อายุแล้ว สัญญานั้น ก็เป็น อัน เลิก อยู่เอง

(ข) ถ้าถอนใน เวลายังไม่สิ้นสัญญา เจ้า
ของที่ดิน ต้อง นำสัญญา ฉบับ ของ ผู้เช่าถือนั้น
มีสำคัญ ยอม ตก ลง เลิกสัญญา กัน ทั้ง ๒ ฝ่าย
พร้อมด้วยโฉนด ที่ดิน มาให้เจ้าพนักงาน
ทะเบียน แก่ทะเบียน ก่อน จึงจะให้ผู้อื่น เข้า
ถือที่ดิน ราย นั้น ภายใน กำหนดสัญญาเดิม ได้
ตามความที่ ว่า มาใน หมวดนี้ ถ้าหนังสือ
สัญญาเดิม เป็น อัน ตราย หาย สูญ ประการใด ถ้า
มีหนังสือสำคัญ อัน ควร เชื่อถือ ได้ตามกฎหมาย
ว่าได้เลิกสัญญา กัน แล้ว ก็ใช้ ได้เหมือนกับได้นำ
ต้น หนังสือ สัญญาเดิม มา

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วยรับใบแทนโฉนด

มาตรา ๕๖ ถ้าโฉนดที่ดิน ของใคร เป็นอัน
ตราย หาย สูญ เจ้าของ จะขอ รับใบ แทนโฉนด
ใหม่ ให้ทำคำตราสิน ตามกฎหมาย แล้ว
นำคำตราสิน แล ทำเรื่อง รวบรวมยื่นต่อเจ้าพนักงาน
ทะเบียน เพื่อเจ้าพนักงาน ทะเบียน ได้ตรวจ
สอบสารบบ แลโฉนด ฉบับ หดง เห็น เป็น การถูก

ต้องแล้ว ก็ให้ชดเชยแทนโฉนดให้ ใบ
แทนโฉนด เหมือน กับโฉนดทุก อย่าง ผิดกัน
แต่ให้เขียน คำว่า “ใบแทน” ด้วยเส้นแดง
ไว้ข้าง หน้าคำว่า “โฉนด” แต่ให้เขียน บอก
เหตุไว้ว่า เพราะเหตุใด จึงได้ทำใบแทนให้
แต่วันให้ถึง วันที่ ออกใบแทนโฉนด ส่วนข้าง
หลังใบแทนโฉนด ถ้าโฉนดเดิม มีแผนที่ แด
จดหมาย เหตุประณามใด ก็ให้จำลอง ลงไว้
ใน ใบแทนโฉนดด้วย ทุก อย่าง แต่จดหมายเหตุ
ซึ่ง จำลอง จากโฉนดเดิม ให้เขียนด้วยเส้นแดงเป็น
สำคัญ ต่อจดหมายเหตุที่จะ เขียน ต่อไป
ตั้ง แต่ได้ ออก ใบแทนโฉนดแล้ว จึง ให้เขียน ด้วย
เส้นดำ

อนึ่ง เมื่อได้ ออกใบแทนโฉนด แล้ว เรื่อง
ราว แด หนังสือ ครุฑสิน ให้เก็บไว้กับ สำนบบ
โฉนดที่ดิน แปลง นั้น แดให้ส่งกลับ หลังโฉนด
ฉบับ หลวง ลงไว้ด้วย ว่าได้ ออกใบแทนโฉนด
เพราะเหตุ นั้น เมื่อวัน นั้น

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วยเวนคืน ที่ดิน

มาตรา ๕๗ ผู้ใดจะเวนคืนที่ดิน ให้
ทำเรื่อง ร้องยื่นต่อเจ้าพนักงาน ทะเบียน แล้ว
ให้นำโฉนดเดิมมาคืน เมื่อเจ้าพนักงาน
ทะเบียน ตรวจดูโฉนดฉบับเห็น เป็นการ ถูก ต้อง

แล้ว ก็ให้รับโฉนดไว้ แดทำใบรับให้ผู
คืนไป เป็น สำคัญ

มาตรา ๕๘ ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน ส่ง
หลังโฉนดทั้ง ๒ ฉบับ แดแก่ทะเบียนให้ปรากฏ
ว่าได้เวนคืน เมื่อวัน นั้น ส่วนโฉนดฉบับ
สำหรับ เจ้าของ ที่ดิน แด โฉนดฉบับ หลวง กับ
เรื่อง ราว ที่ขอเวนคืน แด หนังสือต่าง ๆ
บรรดา เกี่ยว ข้อง ด้วยที่ดิน แปลง นั้น ที่ได้
มีมาให้คง เก็บรักษาไว้ใน หอทะเบียน เมื่อ
ต่อไปภายหน้า รัฐบาลได้ออกโฉนดใหม่สำหรับ
ที่ดิน แปลง นั้น แก่ผู้ใด ก็ให้เจ้าพนักงาน
ทะเบียน เก็บ รวม หนังสือเรื่อง ที่ดิน แปลง นั้นบอก
เข้าใน สำนบบเดิม ซึ่งได้เคย มีสำหรับที่ดิน
แปลง นั้น มาแต่ก่อน

หมวดที่ ๑๑

ว่าด้วยการ จอของ ที่ดิน

มาตรา ๕๙ ถ้าผู้จะ ขอ จอของ ที่ดิน ซึ่ง
เป็นที่ว่าง มีอยู่ใน เขต ท้อง ที่ ที่ได้ ออกโฉนด
แผนที่แล้ว ให้ผู้นั้น บังคับไม่แก่น หมายเขต
ที่ซึ่งจะ ขอ จอของไว้ทุก มุม แล้วเชิญ กำนัน ผู้
ปกครอง ตำบล ท้อง ที่ ซึ่งจะ ขอ จอของ นั้น พร้อม
ด้วยผู้ซึ่ง ปกครอง ที่ดิน อยู่ใกล้ ที่ซึ่งจะขอ จอ
ไม่ต่ำกว่าอีก ๒ คน เป็น พยานไป สันสูตร
ที่นั้น แดให้ทำเรื่อง ราว ขอ จอของ ที่นั้น ยื่น

ต่อ กรรมการ ข้าเถอ ผู้ปกครอง ท้องที่ เรื่อง
รายนี้นี้ ต้อง ลงชื่อกำนัน แดพยานรับรองว่าเป็นความ
จริง

มาตรา ๖๐ เมื่อ กรรมการข้าเถอได้รับเรื่อง
รายนี้นี้ แต่ เห็น เป็น การ ถูก ต้อง แล้ว

(ก) ให้ ออกใบเหี้ยมยำ ให้แก่ผู้ขอ
ไป เป็น สำคัญ แต่ ใบเหี้ยมยำนี้นั้น ต้อง เขียน ชื่อ
แต่ ประทับตรา ตำแหน่ง นายข้าเถอ เป็น สำคัญ แต่
ลง ชื่อ กำนัน นาย ตำบล ที่ นั้น เป็น พยาน ด้วย

(ข) ให้ ออก รายงาน ขึ้น ไป ยัง เจ้าพนักงาน
ตำแหน่ง นา สำหรับ เมือง นั้น

(ค) ให้ บัด ประกาศ โฆษณา การ ที่มี ผู้ขอ
ของ ที่ รายนี้นี้ ไว้ ที่ ๆ ว่า การ ข้าเถอ แต่
ที่ ว่า การ กำนัน นาย ตำบล แต่ บน ที่ ดิน นั้น ด้วย

มาตรา ๖๑ ที่ ซึ่ง กรรมการข้าเถอได้ ออกใบ
เหี้ยมยำ ให้แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ไป แม้ ความ
ปรากฏ ภายหลัง ว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ยัง ไม่มี
ความ ประสงค์ จะ ให้ ผู้ใด มี กรรมสิทธิ์ เช่น เป็น
ที่ ๆ รัฐบาล หวง ห้าม จะ เอา ไว้ เป็น ที่ สำหรับ
ประโยชน์ ราชการ หรือ สำหรับ ราษฎร เลี้ยง
สัตว์ พาหนะ คัดไม้ คัดฟัน ตักน้ำ ขุด แร่
ทาง เติร ทาง น้ำ หรือ สำหรับ สาธารณประโยชน์
ประการใด ประการ หนึ่ง จะ ไม่ ยอม ให้ ผู้หนึ่ง
ของ กิติ หรือ อีก ประการ หนึ่ง ถ้า ความ

ปรากฏว่า ผู้หนึ่ง ของ ของ ที่ มาก เกิน กำลัง ที่
คน สามารถ จะ ทำให้ เกิด ผล แก่ พัน ที่ ได้ จะ
ยอม ให้ ผู้หนึ่ง ของ ที่ แค พอกำลัง ที่ จะ ทำ ได้ กิติ
ผู้ถือ ใบเหี้ยมยำ ไม่มี อำนาจ ที่ จะ อ้าง ว่า คน
ควร จะ ได้ ของ ที่ รายนี้นั้น ตาม ประสงค์ เพราะ
เหตุ ที่มี ใบเหี้ยมยำ เป็น สำคัญ

มาตรา ๖๒ ใบเหี้ยมยำ ให้ มี อายุ สอง ปี
เป็น กำหนด แต่ถ้า ยัง ไม่ ได้รับ โฉนด ผู้ถือ
ใบเหี้ยมยำ ต้อง มา ขอ ใบเหี้ยมยำ ใหม่ แต่
เสีย ค่า ขรรมนิยม ตาม อัตรา ท้าย พระราชบัญญัติ
นี้ อนึ่ง ผู้รับ ใบเหี้ยมยำ ไม่มี กรรมสิทธิ์ ใน
ที่ นั้น อย่างใด เพราะ เหตุ ที่ ได้รับ ใบเหี้ยม
ยำนอกจาก เป็น พยาน ว่า ผู้หนึ่ง ได้ มา ขอ ของ
ที่ รายนี้นี้ แต่ เมื่อ วัน นั้น แม้ มี ผู้มา ขอ ของ
ที่ หลง ถ้า ใบเหี้ยมยำนี้นั้น ยัง ใช้ อยู่ ได้ ราบ
ใด แต่ ถ้า ไม่ มีความ ชัด ช้อง ดัง ว่า มา ใน
มาตรา ๖๑ แล้ว ผู้ขอ ก่อน ต้อง ได้ ของ ก่อน
อนึ่ง ผู้ถือ ใบเหี้ยมยำ จะ เอา ใบเหี้ยมยำ
ไป โอน ให้ ผู้อื่น ต่อ ไป ไม่ ได้ ด้วย ประการใด ๆ

มาตรา ๖๓ เมื่อ เจ้าพนักงาน ตำแหน่ง นา
ประจำ เมือง ได้รับ รายงาน แล้ว ให้ แต่ง เจ้า
พนักงาน ออกไป รั้งวัด ทำ แผนที่ ดิน ที่ ของ ของ นั้น
แต่ จัด การ ได้ ส่วน ว่า จะมี ชัด ช้อง อันใด
แก่ การ ออกโฉนด หรือไม่ ถ้า ไม่ มี ชัด ช้อง ดัง
ว่า มา ใน มาตรา ๖๑ ก็ ให้ ออก ประกาศ ปิด ไว้

ในที่ดิน แปลง นั้น แห่ง หนึ่ง ที่ ว่า การ กำหนด
นายตำบล นั้น แห่ง หนึ่ง ที่ ๆ ว่า การ ออกรอ
แห่ง หนึ่ง เมื่อใด มีคน ประกาศ ไว้แล้ว ตลอด
เวลา ๓๐ วัน ไม่มีผู้ใด มาโต้แย้ง ก็ให้
ทำโฉนด ออกให้แก่ผู้ขอ ถ้า มีผู้โต้แย้ง ก็
ให้รอการ นั้นไว้ ให้ไปว่ากล่าว กัน ตาม
กระบิล เมือง แต่ถ้าฝ่าย หนึ่ง ฝ่ายใดไม่ได้ฟ้อง
ร้อง ภายใน กำหนด ๓๐ วันแล้ว ให้ออกโฉนดได้

มาตรา ๖๔ การทำโฉนด ที่ดิน ที่ ออก
โฉนดใหม่ด้วยประการใด ๆ ก็ได้ หรือไม่ว่า
โฉนดที่ใด เป็นหน้าที่เจ้าพนักงาน ตำแหน่ง
หน้าที่จะทำ แต่จัดการ จนถึง ประทับตรา
เจ้าพนักงาน ตามความ ใน มาตรา ๓๐ แล้วแล้ว
ทั้งฉบับหลวง และฉบับสำหรับเจ้าของ ที่ เมื่อ
ทำโฉนดเสร็จแล้ว ให้นำไปส่ง เจ้าพนักงาน
ทะเบียน จัดการ จนถึง ทะเบียน ตาม ข้อบังคับแล้ว
จึงมอบโฉนดฉบับสำหรับเจ้าของ ที่ ไปแก่เจ้า
ของ ที่

หมวดที่ ๑๒

ว่าด้วยเด็กแรกเกิดเสียจริตและคนอพยบสูญไป

มาตรา ๖๕ ถ้าผู้จะทำสัญญาโอนกรรมสิทธิ์
ที่ดิน ด้วยประการใด ๆ แต่ผู้จะทำสัญญานั้น
เป็น เด็ก หรือคน เสียจริต ซึ่ง จะทำ สัญญา
ด้วยตนเองไม่ได้ ให้ผู้นั้น หรือผู้ ที่ คู่กัน

เคยกัน ขอให้ศาล ที่มีอำนาจ อยู่ใน ที่ดิน ที่นั้น
ตั้งผู้ปกครอง รักษาให้ เมื่อศาลได้ตั้งผู้ปกครอง
รักษาให้แล้ว ก็ให้นายทะเบียน ยอมรับให้
ผู้ปกครอง รักษา นั้น ทำสัญญาแทน เด็ก หรือคน
เสียจริตนั้นได้

มาตรา ๖๖ เว้นแต่เด็ก หรือคน เสียจริตผู้ที่
จะ ทำ สัญญา มีบิดา หรือมารดา อยู่แล้ว แต่บิดา
หรือ มารดา ของ เด็ก หรือ ของ คน เสียจริต มาขอ
ทำสัญญาแทน ก็ให้นายทะเบียน รับทำให้ โดย
ไม่ต้องศาลตั้งให้ เพราะเหตุว่า บิดาหรือมารดา
ย่อมเป็นผู้ปกครอง รักษาบุตรอยู่ตามประเพณีแล้ว

มาตรา ๖๗ สัญญา อันได้ ทำขึ้นตาม มาตรา ๖๕
แต่ มาตรา ๖๖ นี้ ให้เป็น สัญญาที่ ชอบด้วย
กฎหมาย

มาตรา ๖๘ บรรดา โฉนดสำหรับ ที่ดิน แปลง
ใด ซึ่งมีชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์ อยู่ใน โฉนดสำหรับ
ที่ดิน แปลง นั้น ตั้งแต่ ๒ คน ขึ้นไป ถ้าหากว่าผู้
ถือกรรมสิทธิ์ ในที่ดิน แปลง นั้น ฝ่าย หนึ่ง จะ
ขอให้ถอนชื่ออีกฝ่ายหนึ่ง ออกเสีย จากโฉนดด้วย
เหตุประการใด ๆ ก็ได้ หรือจะขอ เพิ่มเติม
ชื่อผู้หนึ่ง ผู้ใด ลงก็ได้ ก็ให้ ทำคำขอยื่น ต่อศาล
เพื่อให้ศาลวินิจฉัย และมีคำสั่ง ตามสมควร

มาตรา ๖๙ ถ้าหากว่าผู้ถือ กรรมสิทธิ์ ในที่
ดิน แปลง นั้น อพยพ หดหายไปบ้าง ก็ได้ หรือ
ไปนอกพระราชอาณาเขต ไม่มีเวลา กลับเสียบ้าง

กีด หรือ ล้างสูญไป ด้วยอาการ อย่าง หนึ่ง
อย่างใด บ้าง กีด ผู้ผู้มีประสงค์ จะ ชื้อ ขยาย
แตกเปลี่ยน หรือให้ปันที่ดิน แปลง นั้น แก่
ผู้หนึ่ง ผู้ใดไซ้ ให้ผู้นั้น ทำคำยื่น ต่อ ศาล
เพื่อขอรับ กรรมสิทธิ์เฉพาะ ตน แล ขอให้
ศาล มีคำสั่ง ตาม สมควร

มาตรา ๗๐ ถ้า ศาล มีคำสั่ง มายัง นายทะเบียน
ว่า อย่างใด ให้ นายทะเบียน ที่ดิน ทำตาม คำ
สั่ง ของ ศาล ทุก ประการ

เมื่อผู้ที่มีชื่อในโฉนดเป็นเจ้าของที่ดินคน
หนึ่งคนใด ยื่น คำร้อง ต่อศาล เพื่อขอให้
วินิจฉัย กรรมสิทธิ์ ส่วน ตน ตาม พระราช
บัญญัติที่ได้ กล่าว มา ข้าง ต้น นี้ แล้ว ให้ ศาล
รับคำร้องแต่ให้ผู้ร้องทำสำเนาคำร้องนั้น เพื่อ
ส่ง ให้ ผู้ที่ เกี่ยวของ เป็น เจ้า ของ ที่ดิน นั้น ด้วย
ถ้าไม่พบตัวผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเจ้าของที่ดิน ราย นั้น
หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็น เจ้า ของ ที่ดิน นั้น ละ ถิ่น
ฐานไป ประการใด ก็ให้ส่ง สำเนาคำร้องไปให้
อำเภอท้องที่ มีเขต ประกาศ ใน ที่ หนึ่ง ที่ใด ซึ่ง อาจ
เห็นได้ง่ายใน บริเวณที่ดิน แปลง นั้นได้ มี
กำหนด ๓ เดือน แลให้ลง ประกาศใน หนังสือ
พิมพ์อีกด้วย ฉบับ หนึ่ง หรือ สอง ฉบับ ตาม
เรื่องที่มีผู้ร้องขอให้ วินิจฉัย ส่วน กรรมสิทธิ์ที่
ดิน แล ประกาศ ว่าถ้าไม่มีใครคัดค้าน ภายใน
กำหนด ๓ เดือน แล้ว ศาล จะ วินิจฉัย คำร้อง

นั้นต่อไป ส่วน คำ ประกาศใน หนังสือ พิมพ์
นั้นให้ผู้ร้อง เสีย

เมื่อครบกำหนด ๓ เดือน นับ ตั้งแต่ ประกาศ
ใน หนังสือ พิมพ์ แล้ว ก็ให้ศาลนัดได้ ส่วน คำ
ร้อง นั้นต่อไป ครั้น เมื่อถึงวัน กำหนดนัดได้
ส่วนแล้ว ไม่มีใคร มา ยื่น คำร้อง เกี่ยวของ
ในเรื่องที่ดิน ราย นั้น ก็ให้ศาลได้ส่วน คำ
ร้อง นั้น ฝ่ายเดียว เมื่อศาล มีคำสั่ง ประการใด
แล้ว ให้แจ้งไปยัง นายทะเบียน ที่ดิน ด้วย

หมวดที่ ๑๓

ว่าด้วยรายงานแลการเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๗๑ เมื่อมีผู้มาขอโอนโฉนดกีด หรือ
ขอให้ แก่ ทะเบียน ที่ดิน กีด แม่เจ้า พนักงาน
ทะเบียนเห็นว่าเป็น การ ผิด ด้วยกฎหมาย ก็
ให้บอกแก่ผู้ขอว่าจะ โอน หรือ จะ แก่ ให้ไม่ได้
เพราะเหตุอย่างนั้น ๆ ถ้าหากว่าเขาจะ ขอ
คำชัดของ เป็น จดหมาย ก็ให้เขียนให้เขา

มาตรา ๗๒ ถ้าเจ้าพนักงาน หอทะเบียนมีเหตุ
เชื่อว่าผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้ กระทำผิดควร มีโทษทาง
อาญา ใน เรื่อง ที่ เกี่ยวด้วยโฉนดที่ดิน แล้ว
ให้เจ้าพนักงาน หอทะเบียน แจ้ง ความ ไปยัง เจ้า
พนักงานผู้ มีหน้าที่ พ้อง คดี ความ อาญา เช่น
กรมอัยการ แล ผู้ว่าราชการ เมือง เป็นต้น เพื่อ
จะได้สืบสวนคดีพ้อง ร้อง ความ กระบวน แล
ให้เจ้าพนักงาน หอทะเบียน แจ้ง ความ มายัง กรม
ทะเบียนให้ทราบ ด้วย

มาตรา ๗๓ ค่าเช่าโฉนดแผนที่ ๆ ได้ใช้ใน
พระราชบัญญัตินี้ ให้เข้าใจว่าโฉนดที่
กระทรวง เกษตรธิการได้ออกโดย กรมแผนที่ได้
รังวัด อย่าง แคดสตรัลดี

หมวดที่ ๑๔

ว่าด้วย อัตราค่าธรรมเนียม

มาตรา ๗๔ อัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตาม
ความในพระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกดังนี้

ชั้น ออกใบเหยียบย่ำ

- ๑ ค่ารับขึ้นราว ๓ บาท ได้แก่กำหนด
บาท ๑ ได้แก่พยาน บาท ๑ เป็น หดวง บาท ๑
- ๒ ค่าใบเหยียบย่ำ แลโฆษณาการ บาท ๑
- ๓ ค่าเหยียบย่ำไร่ละ ๖ สตางค์ ตามเนื้อ
ที่ ๆ ขอ แต่ถ้า มา ขอ ต่ออายุใบเหยียบย่ำ
ไม่ให้เรียกค่าเหยียบย่ำในส่วน พื้น ที่ดิน ที่ได้ลง
มือเพาะ ปลูกแล้ว ส่วนพื้นที่ ๆ ยังไม่ได้ลง
มือเพาะ ปลูก ให้เรียกค่าเหยียบย่ำอีกไร่ละ ๖
สตางค์

ที่ดิน ที่ เรียกว่า ลง มือเพาะ ปลูกนั้น คือ
ที่ ๆ ได้ลง มือทำ การ เพาะ ปลูกแล้ว จะได้ผล
กิดหรือไม่ก็ได้ ที่เช่นนี้ เก็บ อากร ตาม พระ
ราชบัญญัติ ~~อัตราค่าเหยียบย่ำ~~ที่ได้กล่าวมานี้
เป็นแต่ส่วน ที่ ๆ ไม่ได้ลง มือทำเตย

ชั้นรังวัด

๔ ค่ารังวัดทำแผนที่น้อยกว่า ๕๐ ไร่ แปลง
ละ ๓ บาท ขึ้น ๑ บาทใน ๕๐ ไร่ ไปจน
ถึง แปลง ละ ๒๐ บาท เป็น อย่าง สูง

๕ ค่าโฆษณาการ บาท ๑

ชั้น ออกโฉนด

๖ ค่ากระดาษ ๒ บาท ค่าเขียน บาท ๑ ค่า
ตราบาท ๑ รวม ๔ บาท ค่าจด ทะเบียน เมื่อ
ออกโฉนดไม่เรียก

๗ ค่าจองไร่ละ ๑๘ สตางค์ ถ้าเสียค่า
เหยียบย่ำยังไม่ครบ ให้เรียกขึ้น จน ครบ
ทั้ง ๒ ครั้ง เป็นไร่ละ ๒๕ สตางค์

๘ ใบแทนโฉนด เรียก อย่างโฉนด

ชั้น แก้วทะเบียน

๙ ค่าทำหนังสือ สัญญา ค่ากระดาษแผ่น
ละ ๑๒ สตางค์ . ค่าเขียน แผ่น ละ ๒๕ สตางค์
ค่าตราคิด ตามจำนวนเงิน ที่สัญญา กัน จำนวน
เงิน ค่ากว่า ๔๐๐ บาท เรียกวัยละ ๑
ตั้งแต่ ๔๐๐ บาทแต่ยังขึ้นไปเรียก ๔ บาท ถ้า
สัญญา เป็น ค่าเช่าราย เดือน ให้คิดปีหนึ่ง
เป็น อัตราราคา ค่าพยาน คน ละ ๒๕ สตางค์ ได้
แก่พยาน

๑๐ ค่าแก้วทะเบียน ครั้ง ละ ๔ บาท

๑๑ ค่าโฆษณาครั้ง ละ บาท ๑

๑๒ คำจำกัดของ แผนที่ แด่คิด ตารางวา

แปลง ๓ บาท ๓

มาตรา ๗๕ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ
มีอำนาจที่จะ ตั้ง กฎ เสนาบดี เปน ขั้ว มังคัม
ใน วิธี ที่จะ ขอ ถิ่น ที่ดิน แล วิธี ที่จะ พัง กระทำ
ในการ แกะ ทะเบียน โฉนด ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้
แต่ ให้ มีอำนาจ ที่จะ กำหนด ค่าธรรมเนียม สำหรับ
การ นั้น ๆ ได้ เมื่อ ได้ ประกาศ กฎ เสนาบดี
ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ก็ ให้ กฎ นั้น
เหมือน เปน ส่วน หนึ่งใน พระราช บัญญัติ ๓

ประกาศมา ณ วันที่ ๒ มีนาคม รัตนโกสินทร์
ศก ๑๒๗ เป็น วันที่ ๑๔๗๒๓ ใน รัชกาลปัตยุบันนี้

บาญชี ประกาศ

ที่ พระราชบัญญัติ ฉบับนี้ ยกเลิก

๑ ประกาศ ตั้ง ขำ หลวง พิเศษ จัด การ ที่ นา
ใน ตำบล ห่ง หลวง แด่ คลอง ประเวศบุรีรมย์ ลง
วันที่ ๒๒ ตุลาคม ร.ศ. ๑๑๘

๒ ประกาศ เปลี่ยน ขำ หลวง พิเศษ จัด การ ที่
นา ใน ตำบล ห่ง หลวง แด่ คลอง ประเวศบุรีรมย์
รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๘ . ลง วันที่ ๑ พฤษภาคม
ร.ศ. ๑๒๐

๓ ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน มณฑล กรุง เก่า

ลง วันที่ ๓ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๐

๔ ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน มณฑล กรุง เก่า

ลง วันที่ ๘ มกราคม ร.ศ. ๑๒๐

๕ ประกาศ เพิ่ม เติม ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน

ลง วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๑

๖ ประกาศ เพิ่ม เติม ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน

ว่า ด้วย ตำแหน่ง ผู้ช่วย ขำ หลวง เกษตร วัจ การ ที่

ดิน ใน หน้า ที่ ตุลาการ ลง วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์

ร.ศ. ๑๒๓

๗ ประกาศ ตั้ง กอง ขำ หลวง ตรวจ การ ออก

โฉนด ที่ดิน ลง วันที่ ๑๑ มกราคม ร.ศ. ๑๒๔

๘ ประกาศ ตั้ง รอง ขำ หลวง ตรวจ การ ที่ ดิน

ลง วันที่ ๑๔ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๕

๙ กฎ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ สำหรับ

การ ออก โฉนด ที่ดิน ลง วันที่ ๓๑ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๔

๑๐ ประกาศ แก้ไข ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน

ลง วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๒๓

๑๑ ประกาศ แก้ไข ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน

ซึ่ง ลง วันที่ ๑๕ กันยายน ร.ศ. ๑๒๐ ลง วันที่ ๒๗

มกราคม ร.ศ. ๑๒๓